

Стан соціально-економічного розвитку Полтавської області у I півріччі 2017 року

1. Динаміка соціально-економічного розвитку регіону.

Промисловість. За підсумками січня-червня 2017 року провідні галузі промисловості регіону спрацювали з позитивною динамікою. Завдяки розширенню внутрішньої кон'юнктури та освоєнню нових зовнішніх ринків зростання в машинобудуванні склало 40,5%, а в супутній металургійній галузі – майже 30%.

Також збільшились обсяги виробництва в галузі з виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – на 1,6% та на підприємствах з постачання електроенергії, газу, пару та кондиціонованого повітря – на 2,6%.

Серед найважливіших видів промислової продукції збільшено виробництво: в харчовій промисловості - м'яса ВРХ (на 17,1%), олії соняшникової (на 10,7%), шоколадних (на 12,6%) та кондитерських (на 3,6%) виробів; в машинобудуванні - вантажопідіймачів (у 2,25 рази), вентиляторів (на 8,6%); в металургії - сталі (у 2,5 рази).

Разом з тим, в добувній промисловості та розробленні кар'єрів відбулось скорочення виробництва на 5%, що в значній мірі пов'язано із зменшенням обсягів випуску залізрудних окатишів на ПАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний завод» та залізної руди на ПАТ «Єривський гірничо-збагачувальний комбінат» через зниження попиту на залізрудну сировину на світових ринках.

Також дещо зменшились обсяги виробництва в легкій (на 7,7%), харчовій (на 12,3%), деревообробній та поліграфічній (на 13,0%) галузях.

В цілому, підсумковий індекс промислової продукції склав 98,4%. При цьому темпи скорочення обсягів промислового виробництва по області дещо уповільнились завдяки зростанню виробництва в червні 2017 року порівняно з попереднім місяцем на 1,8%.

Обсяг реалізованої промислової продукції за січень-травень 2017 року склав 63,2 млрд.грн, що становить 7,4% до загальних обсягів по Україні (6 місце серед регіонів).

Сільське господарство. З огляду на високу порівняльну базу минулого року, у січні-червні 2017 року індекс обсягу сільськогосподарського виробництва склав 98,7%. При цьому, в сільськогосподарських підприємствах обсяги виробництва зменшились на 2,6%, тоді як в господарствах населення зросли на 0,4%.

У господарствах усіх категорій вироблено: молока 390,2 тис.т (101,6 % до відповідного періоду минулого року), м'яса – 49,3 тис.т (93,0 %), яєць – 375,9 млн. шт. (107,2 %).

Станом на 1 липня 2017 року в усіх категоріях господарств утримується 267,5 тис. голів великої рогатої худоби (95,6 % до відповідного періоду минулого року), в тому числі корів - 124,7 тис. голів (94,5 %), свиней - 365,8 тис. голів (85,0 %), птиці – 6,6 млн. голів (95,4 %).

Серед регіонів України по поголів'ю ВРХ, корів та по виробництву молока в сільськогосподарських підприємствах область займає **перші місця**.

Завдяки цілеспрямованій селекційно-племінній роботі Полтавщина посідає 3 місце серед регіонів України з молочної продуктивності корів. Надій молока від однієї корови становить 3423 кг (по Україні – 3049 кг), приріст складає 7,9 %.

Важливим питанням для розвитку агробізнесу є покращення доступу до фінансово-кредитних ресурсів малих і середніх підприємств за відсутності застави під кредити. З цією метою в області активно впроваджується інститут аграрних розписок, як альтернативний спосіб кредитування аграрного сектору. З початку поточного року в області оформлено 15 аграрних розписок (7 фінансових та 8 товарних) на суму понад 353 млн. грн.

В області укладено 67 кредитних угод з сільгоспідприємствами області на суму 351,6 млн. грн., середньозважена відсоткова ставка по кредитним угодам становить 23,0 %.

Сільгоспідприємства виплатили власникам земельних паїв 752 млн.грн. орендної плати, що становить 26,5% від суми, передбаченої договорами оренди землі.

Будівництво. Протягом I півріччя 2017 року суттєво підвищилась будівельна активність підприємств. Під час нового будівництва, реконструкції соціальних об'єктів, поточного та капітального ремонту виконано будівельних робіт на суму 2,5 млрд.грн., а це - 6,9% у загальноукраїнських обсягах (**5 місце в Україні**). Також область стабільно утримує високі темпи зростання обсягів виконаних будівельних робіт (+47,1%), увійшовши за цим показником до **трійки лідерів** по Україні.

Найбільші обсяги робіт виконано підприємствами по будівництву інженерних споруд - 80,0%. При цьому нове будівництво, реконструкція та технічне переозброєння склали 59,9% від загального обсягу, а капітальні і поточні ремонти – 20,1% та 20,0% відповідно.

Транспорт. У січні-червні 2017 року вантажооборот підприємств транспорту зріс на 4,5% і становив 3540,6 млн.ткм., перевезено 12,9 млн.т вантажів (107,5% від обсягу січня-червня 2016 року).

Пасажирооборот зріс на 2,7% і становив 1267,5 млн.пас.км, послугами пасажирського транспорту скористалося 50,8 млн. пасажирів (94,7% від обсягу січня-червня 2016 року).

Торгівля. Обороти роздрібною торгівлею за січень-червень 2017 року зріс порівняно з минулорічним періодом на 7% і становив 11,2 млрд. грн. В загальних обсягах роздрібного товарообороту по Україні область **посідає 8 місце** - питома вага складає 3,1%.

2. Виконання бюджету.

З початку року область забезпечує стабільне зростання бюджетних надходжень. За січень-червень 2017 року до бюджетів усіх рівнів акумульовано податків і зборів 17,28 млрд. грн, що перевищує минулорічні показники на 41,3%.

Надходження до Державного бюджету зросли на 41,8% та становили 13,04 млрд. грн.

Показовим є високий темп зміцнення місцевих бюджетів в результаті проведеної податкової та бюджетної децентралізації. В першу чергу, підвищилась фінансова спроможність об'єднаних територіальних громад, які отримали нову структуру податкових надходжень.

Зокрема, місцеві бюджети за доходами (без врахування трансфертів з Державного бюджету) виконано в сумі 4,24 млрд. грн, що на 40,0% більше, ніж у січні-червні 2016 року.

3. Енергетика та енергозбереження.

Провідними підприємствами паливно-енергетичного комплексу за січень-червень 2017 року на території області видобуто 4332,2 млн. куб. м природного газу, що на 3,7% більше аналогічного минулорічного періоду, 213,0 тис. т. газового конденсату (+0,9%) та 81,0 тис.т нафти (- 15,1%).

4. Зовнішньоекономічна та інвестиційна діяльність.

Оборот зовнішньої торгівлі товарів області у січні-травні 2017 року склав 1210,7 млн.дол.США.

При цьому обсяги експорту товарів області зросли на 36,6% і становили 826,5 млн.дол.США. Загалом же вартісна частина експорту складає 4,8% загальноукраїнського обсягу і за цим показником область увійшла до **п'ятірки лідерів**, поряд з такими потужними регіонами як м. Київ, Дніпропетровська, Донецька та Запорізька області.

Суттєво зросла і питома вага експорту товарів до країн Європейського Союзу - 47,0% від загального експорту (у січні-травні 2016 року – 40,6%) .

Основу товарної структури експорту області склали мінеральні продукти – 45,5%, продукти рослинного походження – 20,7%, готові харчові продукти – 9,8%, недорогоцінні метали та вироби з них – 5,2%.

Серед країн-партнерів найбільше експортувалися товари до Австрії, Туреччини, Німеччини, Ірану, Ісламської Республіки, Японії та Російської Федерації.

Обсяги імпорту товарів збільшились на 22,0% і становили 384,2 млн.дол.США. У структурі імпорту товарів значна частка припадає на мінеральні продукти – 47,2%, продукцію хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 10,7%, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 8,9%, готові харчові продукти – 7,3%.

Найбільші імпортні поставки товарів надходили з Азербайджану, Російської Федерації, Білорусі, Казахстану, Китаю та Німеччини.

Традиційно експорт товарів переважає над імпортом: позитивне сальдо склало 442,3 млн.дол.США, а коефіцієнт покриття експортом імпорту – 2,15 (у січні-травні 2016 року – 1,92).

Завдяки освоєнню нових видів конкурентоспроможної та експортоорієнтованої продукції область розширює зовнішні ринки збуту: зовнішньоторговельні операції товарами здійснювались з партнерами зі 127 країн світу (у січні-травні 2016 року – зі 114 країнами), в тому числі з усіма країнами – членами Європейського Союзу.

Накопичений обсяг залучених з початку інвестування **прямих іноземних інвестицій** (акціонерного капіталу) в економіку області на 1 квітня 2017 р. становив 1015, 2 млн.дол, а в розрахунку на одну особу населення - 712,4 дол.США.

Протягом I кварталу 2017 року в економіку області іноземними інвесторами вкладено 12,2 млн.дол прямих інвестицій (акціонерного капіталу) та вилучено 1,37 млн.дол.

Інвестиції надійшли із 45 країн світу. З країн ЄС з початку інвестування внесені 199,9 млн.дол інвестицій (19,9 % загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 815,2 млн.дол (81,5%).

До основних країн-інвесторів, на які припадає понад 96% загального обсягу прямих інвестицій, входять Швейцарія (758,4 млн.дол.), Нідерланди (69,9 млн.дол), Кіпр (61,2 млн.дол), Велика Британія (55,2 млн.дол), Російська Федерація (38,3 млн.дол).

У підприємства промисловості внесені 792,3 млн.дол (78,1%) у т.ч. добувної промисловості і розроблення кар'єрів – 755,2 млн.дол.

У січні-березні 2017 року підприємствами та організаціями області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 2258,4 млн. грн. **капітальних інвестицій**, що в порівнянних цінах на 43,5 % більше від обсягу капітальних інвестицій за відповідний період попереднього року. Обсяг капітальних інвестицій у розрахунку на одну особу населення склав 1584,8 грн.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (97,9 % загального обсягу) освоєно у матеріальні активи, в тому числі найбільше: машини та обладнання (46,3%), інженерні споруди (16,0%), транспортні засоби (12,9%), житлові та нежитлові будівлі (10,0% та 7,6% відповідно).

У нематеріальні активи вкладено 2,1% загального обсягу капітальних інвестицій, з яких 1,7% становили витрати на програмне забезпечення та бази даних.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 83,6 % загального обсягу. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 5,8% капітальних інвестицій, частка коштів населення на будівництво житла становила 5,5 %.

Найбільшу частку капітальних інвестицій освоєно підприємствами сільського, лісового та рибного господарства (39,2%) та промисловості (37,7%).

5. Вирішення найважливіших соціально-економічних проблем регіону.

З метою забезпечення молодих сімей та одиноких громадян житлом в області, поряд з збільшенням будівельних робіт, активізувались і темпи житлового будівництва.

Завершені роботи на будівництві та реконструкції нежитлових будівель під житлові будинки 14 будинках з двома та більше квартирами загальною площею 49,5 тис. кв. м, в тому числі: в 8 житлових будинків в м. Полтава, 1 – в м. Горішні Плавні, 1- в м. Кременчуці та 1 – в м. Миргороді.

Враховуючи високий попит на житлову нерухомість, з початку року в області продовжено реалізацію обласних житлових програм: «Програма забезпечення молоді житлом» та «Власний дім».

На реалізацію «Програма забезпечення молоді житлом» у поточному році передбачені кошти в сумі 8438,8 тис. грн, в тому числі 4560,0 тис. грн з державного бюджету, 504,0 тис. грн з обласного бюджету та 3374,8 тис. грн з місцевих бюджетів.

На даний час надано 13 кредитів з 18 запланованих (з яких 2 кредити – учасникам АТО) на суму 5472,2 тис. грн, в тому числі: з державного бюджету (статутний капітал ДСФУ «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву») – 2758,1 тис. грн, з обласного бюджету – 251,9 тис. грн та з міського бюджету м. Кременчука – 2462,2 тис. грн.

В рамках реалізації регіональної програми «Власний дім» у 2017 році передбачається залучити 6381,5 тис. грн кредитних ресурсів, в тому числі: з державного бюджету – 2700,0 тис. грн, з обласного бюджету – 2000,0 тис. грн, з місцевих бюджетів – 1588,5 тис. грн., з інших джерел – 93,0 тис. грн для надання 35 кредитів індивідуальним забудовникам.

Станом на 01.07.2017 вже виділено 25 кредитів сільським забудовникам на суму 2411,5 тис. грн, введено в експлуатацію 5 житлових будинків, газифіковано 1 оселю.

Протягом січня-червня 2017 року послугами служби зайнятості скористалося 44,7 тис. безробітних осіб.

За направленням служби зайнятості отримали роботу 25,8 тис. осіб, з яких 14,4 тис. зареєстрованих безробітних (в січні-червні 2016 року 24,0 тис. та 14,3 тис. осіб, відповідно). Зокрема, працевлаштовані 385 безробітних військовослужбовців – учасників АТО та 126 внутрішньо переміщених осіб.

За направленням служби зайнятості 6,1 тис. безробітних проходили професійне навчання, з яких 1098 осіб - на базі ДНЗ «Полтавський центр професійно-технічної освіти державної служби зайнятості».

У громадських роботах та інших роботах тимчасового характеру взяло участь 11,5 тис. осіб.